

7. Milyen alapon vonja kétségbe az Isten szavát Jézus?

Melyik Isten szavát kérdőjelezi meg?

„Ő az emberekhez küldött ember, tehát Isten igéjét mondja” Jn.3,34

A vád Jézus ellen Istenkáromlás a zsidótörvények szerint. Nem észrevehetővé tenni ezt a tény más divatos „bizonyításokkal”, de inkább bizonygatásokkal helyettesíteni nem lehet. Jézus szinte összes megnyilatkozása Istenkáromlás, zsidó olvasatban. Nem, nem az a kérdés, hogy Jézus azt mondta-e és hányszor, hogy „az Atya és én egyek vagyunk” és hasonlókat. Hiszen az Atya, és a mindenkori hozzá fohászokodó személy, ideig-óráig egyek, abban a bajban vagy a döntési kényszerben, amiben az Atyához fohászokodó belekerült. Ez a személy lehet bárki. Erről profi zsidó olvasatban lehet találni nagyon érdekes gondolatokat Harold S. Kushner⁸⁹: *Amikor rossz dolgok történnek jó emberekkel* című könyvében. Másik példának egy törőli metszett katolikus írást hoznék, a nemrég elhunyt filozófiatanár Hans Küng: *Credo*⁹⁰ című könyvét, mely ugyanerről a kérdéstről is értekezik, közérdeklődésre számot tartható stílusban. Tehát nem szeretnék filozofikus gondolatoknak még csak a peremére sem tévedni, de annyi kijelenthető, hogy a kor zsidó joggyakorlata szerint Jézus szánt szándékkal, előre megfontoltan, tudatosan kerül, „tolja magát” az Istenkáromlás büntetével a kivégzés közeli állapotba. Ezt, a közszereplésének lelegején kijelenti, csak az egyház – érthető okoknál fogva – nem szívesen idézi. Annyit mond Jézus a hagyomány szerint hogy: Azért jöttem közétek, hogy ellentéteket szítsak, tüzeket lobbantsak. Bár a szöveg nem pontos idézet, mégis az eredeti szöveg tartalmán, a fenti mondat egy jottányit sem változtat. A szeretetről prédikáló egyház nem véletlenül nem hivatkozik erre a kijelentésre sem. Úgy, amint más, itt nem említett, Jézusnak tulajdonított szövegrészekre sem hivatkoznak szívesen.

A filozófiai céh, a céh filozófiája

A céh egy-egy mesterséghez tartozókat tömörített a múltban. Egyfajta érdekvédelmi szerveződés volt. Aki a céhbe tartozott és bármit készített, melyet a céh elfogadott, az jó áru volt. Ha valaki nem tartozott oda, akkor bármit is tett, nem „tudott” jó árut készíteni.

Ez a kanonizálás hatalma. Ami a kánonban van, az helyes, ami nem került a kánonba, mert az írók, korabeli politikusok, mecénások klikkje annak idején önmaguk politikai és egyéb érdekeik okán nem tartották üdvösnek a ma hivatalosnak elfogadott írásokba bele foglalni, azokból apokrif lett, és eretnek gondolat. Nagyon érdekes olvasmányok ezek. Ott, ahol még a kanonizálás sem segített, ott belép a kényszer szülte és megkerülhetetlen dogmatika. A dogma, érvrendszerek és ép emberi elmével megmagyarázhatatlan hittantételek gyűjteménye, 129 úgynevezett paragrafusba szedve. Ez a hitbéli érvelés helyett, a csak! Akkor is úgy van. Tanulságos olvasmány, javaslom elolvasni dr. Halász Előd⁹¹ erről írt tankönyvét.

***

Ismer mindenki mindenféle kánonokat mindenféle szakmai klikkektől. Elfogadjuk-e az aspiráns téma választását? Ki a felkészítő tanára? Az kinek a kije? Milyen szolgálatot, szolgálatokat tett a vitathatatlan szakmai nagysága mellett, a háttérben milyen természetűeket és kinek, kiknek akkor, amikor más vitathatatlan szakmai nagyságok nem kerülnek a tudományos megmérettetés lehetőségének a közelébe sem. Nem volt ez másképp akkor sem, nincsen másképp ma sem.

***

Amit Jézus tesz három éven át, a korabeli zsidó hagyomány, a vallás a hitvilág sarokpontjainak a szétrombolására. Ehhez súlyában azt tudnám hasonlítani, mintha valaki ma Magyarországon egy jeles egyházi ünnep miséjére ordítva becsörtetne a templomba, az ott miséző papot a gallérjánál fogva kipenderítené a templomból. Ez a Jézusi „beavatkozás” súlya, és talán nem a színvonala, bár az egyébként sok hiányosságot mutató *Passió* című film, éppen a templomba való becsörtetését és a kiabálást elég élethűen ábrázolja. Jézus berohan, és kígyóknak, pókoknak, fehérre meszelt síroknak titulálja a köztisztelőben álló szanhedrint⁹². Katolikus olvasatban persze természetes... Hiszen ők gonoszok és a jó Jézus ezt tudja! Azokkal a tanítványokkal és követőkkel csörtet be, akik ugyan ezeknek a társadalmi konfigurációknak a tagjai, amióta csak az eszüket tudják, csak valamiért nem elégedettek a helyzettel. Íme, itt a lehetőség a protestálásra⁹³. Hát kövessük ezt a Jézust! Ezért kell a zelóta⁹⁴ testőrség, mert ezeket a kijelentéseket, akciókat, büntetlenül nem úszná meg a lázadók maroknyi csoportja. Nem véletlen, hogy Péter (is) megtagadja azon a bizonyos estén, nem véletlen a zárt ajtó a felátadás után, és sok minden nem véletlen. A Biblia sokszor korrigált, átírt szövege sem volt képes teljes mértékben ezeket az atrocitásokat kitörölni a történetből. Aki tágra nyílt tekintettel próbálna arról beszélni, hogy hiszen nem is volt cél, és miért is akarta volna az evangélista ezt tenni, mikor csak a színtiszta igazat írta le. Én ezzel szemben úgy gondolom, hogy talán el kellene mélyülni a Biblia kritikájában, a vallástörténetben és számos más szakterület állításaiban, mielőtt ezt a kizárólag önmagát, a nyilatkozót és nem a szöveget minősítő kijelentést tenné valaki. Lehet ezeket a bibliai állításokat átírni, átértelmezni, így lehet János keresztelő, és ezért lesz később szentté, de a valós helyzet, a társadalmi történelmi helyzet valami egészen mást bizonyít.

Ezek után a zsidó ember Jézust, a legelvetemültebb vallásárulóként, felforgatóként, társadalmi bajkeverőként kezdi kezelni. Jézus bűne az, hogy, az egyetlen, igaz Isten szavát kérdőjelezi meg és bírálja felül! Ez az Istenkáromlás minősített esete, hiszen a Tóra állításait vonja kétségbe, a fő bűne nem a többi megnyilatkozás, amelyet elvétele tesz.

A Tóra nem Isten által ihlett írás, mint a Biblia, hanem maga az Isten szava. Ezt kapja a zsidóság a Tóraadás ünnepén. Az Isten megmásíthatatlan és pontos üzentét. Ezt festjük át mi, katolikusok pünkösdnek, amikor „mindenki érteni véli” az Isten szavát. Jézus a Tórát, annak évezredes és addig jól működő állításait támadja meg, a tizenhét év alatt jól megtanult hindu vallási ismereteinek a felhasználásával. Ezzel és a zsidó érdekszféra társadalmi berendezkedése okán nemcsak a vallást, az államvallást, hanem a teljes belpolitikai szerkezetet is megtámadja. Ő az első „eltévelyedett” bárány, aki után az Atya, hogy utána nyúl-e, megkeresi-e a közismert példázat szerint, bizony erősen kérdésessé válik egyes összehasonlításokban. Mindenesetre a zsidó érdekerületen kibontakozó valláspolitikai „idegesség”, erősen és érzékenyen befolyásolja a római elnyomó rendszer működését is.

Az emberiség legelső „forgalomszervezése”

Ettől kezdve Jézust már nem csak a zsidó, de a római belügyi erők is körözik. Nem véletlen, amikor hezitál, Lázár „feltámasztása” előtt, hogy menjen, ne menjen. Jószerével Jeruzsálemben, ahhoz igen közel eső – talán még azt is megkockáztatom, bár nem tudom pontosan – Jeruzsálem közigazgatási területén lévő helyre kell mennie. Mondhatom azt is, hogy addig a mennyei Atyjával egyeztetett a lelki ráhangolódása céljából. Így is hívhatom az események eme sorát. Jézus tudta, hogy most megy be egy olyan egyirányú utcába, amelynek a vége zárt. Egyirányú és zsákutca. Éppen arra tett sikeres – mondhatjuk ma már – kísérletet a Júdással való szövetségében, a kereszthalál koreografálásában, hogy ezt a zsákutcát egy nyílt végű egyirányú utcává változtassa – morális értelemben.

Az eddigi tevékenység közel három éve alatt nem véletlenek azok a helyek és időpontok, amikor Jézus itt-ott megjelenik, hogy tanítsa az embereket. Ezek azok az utak, melyeket Jézus három év alatt megtesz. A látszólagos esetlegességüket a folyamatos és kényszerű menekülés befolyásolja. Ha eze-

ket az útvonalakat egy térképen, egy álló téglalap formátumú kerettel határolom, akkor nagyjából egy 80 x 180 kilométer körüli területet kapunk.

***

A téma szempontjából lényegtelen, de érdekességképpen az alábbi térképnek a segítségével egyszerű mérés végezhető, amely újabb, no comment értékelésű megközelítéshez vezet. A piros téglalapban található Názáret is, Betlehem is. A térkép alján egy méretarány, a kilométer és mérföldtávolságok megbecsüléséhez. Ezen 14 mm = 20 kilométer. Názáret, Betlehem távolság, ugyanezzel az „őskori” méréssel cca.75,5 mm légvonalban (!) az alábbi térképen. Ez 107,85 km. Az út ennél sokkal hosszabb, a száraz, kietlen vidéken és a tikkasztó melegben. Ez annyit jelent, hogy egy állítólag ép értékrendű emberpár nekiindul egy közel 10-14 napos útnak a kilencedik hónap végén, egyetlen zötykölődő számaron, kizárólag azért, hogy lajstromba vegyék a nevüket. Ez önmagában értelmetlen is és felelőtlen is. Tudom, az Isten akarata és védelme lebegett fölöttük. Fölöttem is az életem sok szakaszában. Amikor nem, akkor buktam. Őket csodálatos módon átsegítette az úton. Ennek ellenére semmiféle történelmi nyoma nincs ennek az utazásnak, ép ésszel pedig felfoghatatlan felelőtlenség. Az alapprobléma annyi, hogy a római birodalmi vezetés nemigen csinált irracionális dolgokat. Gondoljunk bele. Kiadok egy utasítást Rómában, melyet az egész földrésznyi birodalomban kihirdetnek. Voltak erre technikák, amelyeket ismerünk. Ennek ellenére az adminisztrációnak a szinte lehetetlen nehézségű és főképp céltalanságú lebonyolításkényszerét nem taglalnám. De ha a római vezetés népszámlálást akar, annak a legelső oka az adók behajtása, tehát az, hogy hol mennyi adó várható. Ugyanezt teszi az adóhivatal ma, csak nem nyírfakéreg leveleken, hanem elektronikai úton. A világ legelső, agyagtáblácskára írt ékírásos feljegyzése egy adóbevallás. Senkinek ne legyenek illúziói ez ügyben sem.

A további logikus kérdés az, hogy miért a szülőhelyén akarja bejegyezni és nem a lakóhelyén, ahol az ipart űzi? Miért kényszerít rá milliókat egy sokhetes kirándulásra, amikor azok nem termelnek, feltöltik az úthálózatot, a nem létező infrastruktúrát agyonterhelik, nincs ennivaló, kiszárad a vetés, nincs, aki kapálja és nincs adóbevétele. Honnan tudja, hogy mindenki a valós születési helyére megy, hogyan azonosítja be őket személyi okmányok nélkül? A másik racionális ok, hogy tudja, honnan mennyi embert lehet bevonultatni katonai szolgálatra. Mégis legalább akkora ennek a migrációnak a rizikója és az adminisztratív terhe, hibaszázaléka, mint a mai migrációnak. A birodalmi vezetésnek elment volna az esze? Nem tudunk ilyesmiről, a történetírás sem tud. Augustus császár három népszámlálást rendel el. Sorrendben Kr. e. 14-ben és 8-ban, egyet pedig Kr.u. 23-ban. Jézus szinte bizonyosan nem 0-ban születik, hanem -7-ben, azaz Krisztus Kr.e. 7-ben születik. Az időszámítás 0 előtt visszafelé megy. Tehát 8 már elmúlt, még akkor is, ha 7 a helyes dátum. Ha pedig 0, akkor végképp értelmetlen a népszámlálási történet időrendileg is, de államigazgatás tekintetében is. A történetünk szempontjából látszólag lényegtelen kitérőt itt megszakítanám és visszakanyarodnék az eredeti gondolati fonálhoz.

***

Ezt a területet há-

rom év alatt sokszor be lehet járni gyalog úgy, hogy közben akár hetekig nem mozdulok sehová. Az útvonal ismert, a helyek ismertek, az szükséges időfelhasználásokra nagyon jó statisztikai adatok vannak. Hol van Jézus közben? Hol van akkor, amikor „sehol sincs”? Erre egyetlen kifejezéssel lehet válaszolni: illegalitásban.

A képlet kísértetiesen hasonlít Osama bin Laden bujkálásához. Nem akarom Jézust egy arab terroristaival egy szintre hozni, immár másodszer hivatkozva rá. Kizárólag annak a politikai indíttatásnak azonososságát szeretném érzékeltetni, a keleties reakciókat, amelyet a mindenkori világhatalmak a történelemben az események túlereagálásával szoktak megoldani. Emellett azt vagyok bátor állítani, hogy mindegy, hogy ez 2000 évvel korábban vagy később van-e. Jézus három éve hívható tanúságtételnek is. Mert az is. A folyamatos illegalitásokkal megtűzdelte politikai közszereplés nem menne az arab világból jól ismert családi összetartások, az üldözött folyamatos bújtatása, az üldözöttel szembeni egyértelmű szimpátia nélkül. Ez a nemzeti szimpátia. Ez a nép soraiból jövő megnyilatkozási forma, független a bújtatott egyéb, akár elítélendő cselekedeteitől akkor, ha a politikai tevékenységének fő irányvonala az elnyomók ellen irányul. Ilyen Jézus politikai harca. Ő tudatosan több mint másfél évtized alatt készül fel a Távol-Keleten, amikor ugyancsak „nem tudjuk, hol van”. Tevékenysége, az izraeliták által lakott területen három éven át végigvitt valláspolitikai kampány. Minden egyéb a földön túli vagy a földön kívüli szférákba utalandó. Én maradnék továbbra is kizárólag a földön, és a mőtárgy pontosan dekódolható tárgyi üzenetei mellett. Azzal, hogy mindazok, akik ezen túlmenő „érvrendsze-

rekkel” próbálják az akkori eseményeket magyarázni, azok egyrészt a földről elrugaszkodnak, képletesen is és gondolkodásban is, nem kevesebbet állítva, mint azt, hogy ezzel a megközelítéssel ők majd elmagyarázzák, mi és hogyan is történt akkor, amikor sem ők, a magyarázók, sem mi, a célközönség nem voltunk ott.

Jézus szalonképtelensége talán már megfoghatóvá vált a fentiek alapján. A korabeli társadalom főpapi hatalma, a mai ajatollahok^{94/a} hatalmánál kizárólagosabb. Igaz, fennhatóságuk alatt működik a papi nagytanács a szanhedrin, mégis a főpappal ujjat húzni maga az öngyilkosság. A főpap klasszikus – jelen korunk fogalmával élve – békepap⁹⁵, az elnyomó hatalom által előzetesen jóváhagyott célszemély. A legmegalkuvóbbat alkalmasnak is találták általában. Az ő – a kiválasztott – mozgástere is behatárolt, de a döntése megkérdőjelezhetetlen. De kit is illetünk mi, a kommunista rezsimet átélők, ezzel a negatív kijelentéssel? Röviden minden főpapi rangban lévő egyházi embert. Miért? Azért, mert bármilyen főpapot a Vatikán csak akkor nevezhetett ki, ha a kommunista párt előzetesen, elmentmondást nem tűrően véleményezte és elfogadta a személyt. Nem fordítva történt, ahogyan ezt ma próbálják puhítani. Nem a Vatikán által kinevezett szegény püspök került a kommunista kényszer krédójába. Nem. Az egyházi célszemély, hovatovább hűségesküt írt alá a Magyar Kommunista Párt megfelelő elvtársainak jelenlétében, majd elgondolkozhatott azon, hogy mit is mond a pápa. A pápa „döntési” joga elég pontosan körülhatárolható ezek után. Ma ez talán már nem így van. De akkor az ilyen jóváhagyásoknak ára volt. Leginkább hangulatjelentésnek hívták, a főpapi folyamatos besúgásnak ezt a formáját. Az egyház akkor is megtalálta erre is az áfiumot⁹⁶, és bölcselkedő fejtegetésekbe kezdett arról, hogy mégis jobb, ha a kinevezett az, aki jelent a titkosszolgálatnak, mert ő mégis magasan képzett és becsületes ember, és így direkt jó, hogy nem más a besúgó. Biztosan, de nem voltam püspök sem.

A fő kérdés, mint már említettem, mégis az, hogy melyik Istennel vitatkozik Jézus, és milyen felhatalmazás alapján? De a Tórát senki sem hatálytalanította azért, mert az rossz és követhetetlen. Igaz, van egy nagy baja, annyi, hogy a világ teremtése óta van hatályban, szemben minden más Európában „általánosan használt” szentnek mondott írással, ezért aztán rásüthető a korszerűtlenség bélyege. Erről szól XXII. János pápa kivonatos beszéde.^{???} Mindenesetre, ha megint visszalépek a kétezer évvel ezelőtti történelmi valóságba, ott egy ifjú, az egyetlen igaz Isten üzenetét és annak vallási vonzatait, joggyakorlatát támadja meg. Erre van történelmi reakció. Erről lehet történelmietlen vallási magyarázatokba bocsátkozni, ha valaki akar. Ezek a földtől és a racionalitástól elrugaszkodott magyarázatok Jézus isteni voltára apellálnak. Ez az állítás egy olyan család képét állítja elénk, ahol a harmadik a gyerek apja, bárkit is tart bárki az apa kilétéről a fentiek alapján. Ha Jézus valóban Isten gyermeke, akkor Jézus családfája értelmetlen dokumentáció. Persze az anyai vonal levezethető, hiszen annak alapján dől el, hogy ki a zsidó és ki nem. Ez éppen Jézus esetében perdöntő. De az apai ág családfája az Úristennel miről szól? Minek a családfa annak, aki öröktől fogva van, és előzmények nélkül jött a világra? Nyilván arról az 'is' szócskáról volna szó, melyet az eredeti egyházi hozzáállás tartalmaz. Jézus lelki/pszichésen az Isten fia is. Mindenki az Isten fia/lánya is. Lehet, hogy ennek pontos tudatában mondja Jézus, hogy „Istenek vagytok”. Persze ez is apokrif. Ha viszont a valós apa pontosan megrajzolható, régészeti dokumentumokkal és leírással, akkor az angyali üdvözléthez is erős átértelmezés kell. A szentnek mondott család egy törvénytelen gyerekről és az örökbefogadó apáról szól, egy olyan anyával, akinek már két lány van, és éppen a jegyesétől az egyéves, házasság előtti eltiltását éli, zsidó rituálé szerint. Egyéves eltiltás (?), próbaidő (?), távortartás a leendő férjtől. Eközben Pantera századossal intim viszonyt folytat. Ehhez valóban nagyon kell az angyal, mert a történelemben nem először a nő, ez esetben Mária, teherbe esik. A nikaiai első zsinat 325-ben (kezdődött): „A fiú nem hasonló az Atyához, hanem egylényegű vele”. Ezt az állítást sem akarnám tovább fejtegetni, de általában akkor kezdünk érvelés nélkül bizonygatni állításokat, amikor annak ellenkezőjéről pontos tudomásunk van. Nem csak a mai politikai szintéren van ez így.

Ki is ez a Jézus, akinek a megváltói mibenlétét kissé bontogattam? Annyira, amennyire a torinói lepel⁹⁷ mint műtárgy pontos megértéséhez kell. Lássuk, mit is üzen a lepel a történelmi tényekkel összevetve.